

Македонски Лексикон - 16 век

UN
LEXIQUE MACÉDONIEN
DU XVIE SIÈCLE

PAR

CIRO GIANNELLI

Professeur à l'Université de Rome

AVEC LA COLLABORATION DE

ANDRÉ VAILLANT

Professeur au Collège de France et à l'École des Hautes Études

PARIS
INSTITUT D'ÉTUDES SLAVES
DE L'UNIVERSITÉ DE PARIS
9, Rue Michelet (6e)

—
1958

Текстовите претставени за анализа во оваа статија се публикувани од страна на *Institut Detudes Slave, De L'universite De Paris* во 1958 година, оваа студија се базира на зборови и фрази од Македонија во 16 век.

Тоа е еден од најраните ракописи напишани во чисто македонски народен јазик, а нејзината содржина е составена од селото Богатско, кое се наоѓа во регионот на Костурско во југо-западниот дел на Македонија.

Авторот останува анонимен и најверојатно единствениот заклучок кој може да се направи е тоа дека тој го зборува македонскиот јазик како мајчин или го здобил како дополнителен јазик поради што живеел во непосредна близина на луѓето со кои зборувал.

Текстовите се напишани со помош на грчката азбука, кое не беше нешто невообичаено на Балканот за време на отоманскиот период, како и во слични примери со албанскиот и влашкиот јазик.

Текстовите откриваат локални карактеристики кои преживеале и се уште се присутни во голем број на денешните зборувани македонски дијалекти. Овој факт покажува извонредна доследност на македонскиот јазик, и покрај отсуството на државна поддршка или школување до 20-тиот век. Подолу е примерок на зборовите од текстот, заедно со јазичните карактеристики својствени за јазикот на Македонците.

На животните / храна / анатомија - Мраве (Мрави); Цурвец (Црвот), Сокол (сокол), Врапци (Врапци), Голоби (Гулаби), Кокошки (Кокошки), Петел (Петел), Офци (овци), кози (кози), јагне (јагне), Мечика (мечка), Елен (Елен), Лисица (Лисица), Кон (коњ), Круша (Круша), Месо (месо), Сирени (сирење), Јајса (јајцата), Вино (Вино), сол (сол), Жито (жито), Коска (коска), Газ (газ), Куро (курот), Маде (маде).

Единствени и позајмени Зборови

Зборот Галухци (глувците) се користи, што исто така може да се каже како Глухци или Глуфци, а Македонците се единствените луѓе кои го користат овој збор. Зборот Велигден се користи, изговара со 'Г' само во македонскиот. Турските заеми се многу ретки, еден пример е Јоргано (Ќебе).

Диалектна и *Jat* тема - Костурскиот регион содржи дијалекти во кои се задржуваат неколку архаични карактеристики, како на пример зборот *Ранка*, а не популарната македонската варијанта на *Рака*. Интересен тренд е резултатот на употребата на повеќе транзиции на *Jat* функцијата која е присутна во различни македонски и словенски дијалекти. На пример, во текстот се наоѓа зборот Дедо, а не Дјадо, но Хлјап (леб), а не Леп или Леб.

Членови

- Типичниот македонски член во оваа статија е претставен во зборовите како **Крушата** и **Душата**.

Исто така е забележан во зборот **Патот**, иако како што е случај со Јоргано (ќебето) покажува, дека 'т' на крајот може да се испушти, како и во неколку од денешните македонски дијалекти.

Содржејќи богат речник со повеќе од 300 зборови и фрази, текстовите ја демонстрираат силата на македонскиот јазик преку неговото зачувување.

Подолу е споредбата на реченици помеѓу Костурскиот дијалект во 16-от век и на македонскиот дијалект на Битола денес.

16 век, Костурски дијалект:

Господине, брате, да си здрав, да си прост, остави ни да спиме, ела да ја ме, и да пиеме, долу да појдиме, да работиме.

Имате хлјап-о да купиме, имате вино да купиме, од која страна да појдиме во Богаско.

21 век, Битолски дијалект:

Господине, брате, да си здрав, да си прост, остаи не да спиаме, ела да јаиме, и да пиаме, долу да појдиме, да работиме.

Имате леп да купиме, имате вино да купиме, од која страна да појдиме во Богатско.

Како што може да се забележи, поголемиот дел од лексиката и граматиката се идентични.

Краток речник на македонскиот јазик - Костурски дијалект од 16 век:

1. + γκοσποντίνε (*gospodine*)
αυφέντι (άφέντη, *seigneur!*)
2. + μπράτε (*bráte*)
άδελφέ (άδελφέ, *frère!*)
3. + ντάσι στραύ (*da si zdráv*)
ναχεις ύγία (νά 'χης ύγεία, *porte-toi bien*)
4. + ντάσι πρόστ (*da si próst*)
νάσε συγχωρημενος (νά 'σαι συγχωρημένος, *adieu*)
5. + έσταβίνη ντά σπίμε (*óstavi ni da spime*)
άφησέ μας να κοιμηθούμε (άφησέ μας νά κοιμηθούμε (*laisse-nous dormir*))
6. + έλα ντά ιάμε (*éla da jáme*)
έλα νά φάμε (έλα νά φάμε, *allons manger*)
7. ή ντα πήμε (*i da pieme*)
και νά ποίωμε (και νά πίνωμε, *et boire*)
8. ντότ, ντά πόιντιμε (*dól, da pójdime*)
και άπέκοι νά πάμε (και άπέκει νά πᾶμε, *et après allons*)
9. ντα ραμπότημε (*da rabótme*)
νά δουλεύσομε (νά δουλεύσωμεν, *travailler*)
10. ήματε χλιάπο, ντά κούπημε (*imale hljáb-o, da kúpime*)
έχεται ψωμή, νά αγοράσομε (έχετε ψωμί, νά αγοράσομε, *avez-vous du pain, pour que nous l'achetions?*)

11. ήματα βήνο ντά κούπημε (*imate vino da kúpime*)
 έχετε(τε) κρασί νά αγοράσομε (έχετε κρασί, νά αγοράσωμε,
 avez-vous du vin, pour que nous l'achetions?)
12. + οτ κόια στράνατα πόιντιμε, βο Μπόγασκο (*ol kója strána da
 pójdime vo Bógasko*)
 από ποία μερία νά πάμε στο Μπογασκό (άπό ποία μερία νά πάμε
 στο Μπογασκό, de quel côté passer pour aller à Bo-
 gasko?)
13. + τάχτε ταυτάσαμε ντουρ βέτζερ (*láhle da flásame dur
 véčer*)
 τάχατε ταυτάσαμε' ως [βέτζ]βράδη (τάχατε νά φθάσωμε ως
 βράδυ, peut-être que nous arriverons jusqu'au soir —
 c'est-à-dire avant la nuit)
14. + ντα σε πρόσττου ντα σπίμε τούα (*da se próst[u], da spíme
 lúá*)
 νά σε συγχωρημενος νά κοιμηθούμε αύτου (νά 'σαι συγχωρη-
 μένος, νά κοιμηθούμε αύτου, adieu, dormons ici)
15. + ζάετζου (*záec[u]*)
 λαγός (lièvre)
16. + ζούρνα
 σούρνα (*súrna*)
 ζαρκάδι (chevreuil)
17. + πούρλε (*púrle*)
 πουλάρι (ânon)
18. + έδνη (*óni*)
 κριάρια (moutons)
19. + μράβε (*mráve*, fourmis)
 μερμήγκι (fourmi)

20. + τζούρβετζη (*cûrvec[i]*)
σκουλίκη (σκουλήκι, ver)
21. + ντήβ κριμνακ (*div krímnak*)
άγριογούνο (άγριογού<ρου>νο, sanglier)
22. + ντήβγε (*divje*)
άγρι (άγρ<ι>αι, sauvages)
23. + σόκολ (*sókol*)
ξαφτέρι (faucon)
24. + βράπτζη (*vrápci, moineaux*)
άσπροϋτι (άσπρογίτι, moineau)
25. + γιάστρεπ (*jástrep*)
γεράκι (épervier)
26. + σύνητζη (*sinici*)
σπίνη (σπίνοι, pinsons)
27. + τρεσοπάσκα (*tresopáška*)
σουσουρίδα (bergeronnette, hoche-quene)
28. + βλαστοβήτζα (*vlastovica*)
χιλιδόνα (hirondelle)
29. + βράνοι (*vráni*)
κουρούνες (κουρούνες, corneilles)
30. + γιαρεμπήτζη (*jarebici*)
πέρδικες (perdrix)

31. + γκολόμπη (*golóbi*, pigeons)
πέρδικες
32. + σκόσεξιου (*skósec[ju]*)
κόσηθας (κόσσυδας, merle)
33. + κοκόσκι (*kokóski*, poules)
ὀρνίθια (poulets)
34. + πέτελ (*pélel*)
πετνός (coq)
35. + πουλίστα (*pulišta*, pour *pilišta*)
πουλία (oiseaux)
36. + μούχη (*múhi*)
μίγες (μουίγες, mouches)
37.
γουρου... (γουρούνι, porc)
38. + ματορίτζα (*malorica*)
σκρέφα (truie)
39. + πρατζήνη (*pražini*)
γουρόπουλα (petits cochons)
40. + ἔφτζη (*ófcí*)
πρόδατα (brebis)
41. + κόζη (*kózi*)
γίδια (chèvres)
42. + κόζα (*kóza*)
γίδα (chèvre)

43. + κοσλίστα (*kozlišta*)
κατζήκια (κατζίκια, chevreaux)
44. + γιάγνε (*jagne*)
άρνή (αρνί, agneau)
45. + μέτζηκα (*méč[i]ka*)
άρκούδα (ours)
46. + μάτζκα (*mácka*)
γάτα (chat)
47. + γκαλούχτζ(η) (*g[a]lúhci*)
ποντίκι (souris)
48. + έλεν (*élen*)
άλφι (cerf)
49. + λησήτζα (*lisica*)
άλπου (άλωπου, renard)
50. [+ βα]ριβο (<va>rivo)
[μ]αγήρεμα (μαγείρεμα, plat cuisiné)
51. + σμόκβι (*smókvi*)
σήκα (σύκα, figues)
52. + πέση (*pés[i]*)
πεζός (à pied)
53. + καχτίτζη (*kahlíci*)
καρίδη (καρύδι, noix)
54. + χαρτίτζα (*h^artica*)
λαγωνικό (λαγωνικό, lévrier)

55. λάσπη κάλ
(boue) (kál)
56. + τάκο τι μπόγα ντεβόϊκο,
(táko li Bóga, devójko,)
57. κάκ τε ζόβει νά ιμε.
(kák le zóvel ná ime?)
58. + ό ντούσκο λε ζίφ τι ότζι,
(ó dúsko-le, žíf li óči,)
59. χο'ντι όθάμο ζάρβι με.
(hódi ovámo, zárvi me.)
60. + τβόϊτο τι τζελβάνιε τι σε μόλαμ
(tvójtó li celvánje li se mólam,)
61. ντάρβι με.
(dárvi me.)
62. + στό σι λέπα [στό σι λεμπέλα]
(štó si lépa [,štó si le<pa>-béla].)
63. στό σι μπέλα, στό τε λούμπαμ
štó si béla, što le lúbam,
64. ντεβόϊκο :
devójko.)

(Par Dieu, jeune fille,
comment t'appelle-t-on par ton nom?
Oh petite âme, vivent tes yeux,
viens ici, regarde-moi.
Ton baiser, je te le demande,
accorde-le-moi.
Que tu es belle [que tu es belle-blanche],
que tu es blanche, que je t'aime,
jeune fille.)

65. + έγα μόγια παριγόριε,
é<l>a mója parigórie,)
66. ντα τε ζέλβαμ β-ούστατα.
(da le célvam v ústa-ta.)
67. + κακο βόστιε με μυρίσετ,
(kak ovóštje me miriset)

68. στό τό ρόδι κρούσατα.
(*šlò-tò ródi krúša-la.*)

69. + τακο τι βίσνεγο μπόγα.
(*tako ti višnego Bòga.*)

70. νέ μοι βέσμοι ντούσατα.
(*né mi vézmi dúša-la.*)

71. στό σι λέπ(α) : —
(*šlò si lép<a>...*)

(Viens, ma consolation,
que je te baise sur la bouche.
Elle a pour moi le parfum du fruit
que donne le poirier.
Par le Dieu suprême,
ne me prends pas l'âme.
Que tu es belle...)

72. βόντητζιου (*Vòdic[ju]*)
τά φότα (τά Φῶτα, l'Épiphanie)

73. + νά βόντη(ν)τζη (*na Vòdici*)
τά φότα (τά Φῶτα, à l'Épiphanie)

74. + νά σφέτνητζη (*na Sfèlnici*)
τοῦ βαΐου (le dimanche des Rameaux)

75. + νά πλαστοβιάνη (*na Blašlovjáni*)
τοῦ ευαγγελισμοῦ (à l'Annonciation)

76. + σφέτ βράτζην (*sfèl Vràčìn*)
ἅγιοι ἀνάργυροι (ἅγιοι Ἀνάργυροι, [la fête des] saints Anargyres)

77. + νά βέλιγ ντεν (*na Vèlig-den*)
εἰς τήν πασχαλία (à Pâques)

78. + σφέτα πέτκα (*sfèla Pèlka*)
ἅγια παρασκευή (ἅγια Παρασκευή, sainte Parascève et Vendredi Saint)

79. + μπογοροντήτσα (*Bogorodica*)
παναγία (*la Sainte Vierge*)
80. + ντά ποκλάντημε (*da pokládime*)
νὰ ἀποκρέψομε (νὰ ἀποκρέψωμε, *faisons carnaval*)
81. + μέσο (*miso*)
κρέας (*viande*)
82. + σηρένοι (*siréni*)
τήρι (τυρί, *fromage*)
83. + μλιακο (*mljako*, *lait*)
84. + γιάττσα (*jájca*, *œufs*)
85. + γλάπο (*hláb-o*, pour *hljáb-o*)
ψομῆ (ψωμί, *pain*)
86. + βίνω (*vino*)
κρασῆ (κρασί, *vin*)
87. + σόλ (*sol*)
ἄλας (ἄλας, *sel*)

88. + ντο κόγα σερδέντζε μόγια,
(*do kóga, serdénce mója,*)
89. + σκρίδομ ντα σε λούμπιμε.
(*skrivom da se lúbime,*)
90. + σο στραχόδι πρεγολέμι,
(*so stráhovi pregolémi,*)
91. + τνόδι ντα σε λούμπιμε.
(*dnóvi da se lúbime.*)
92. + ἔλα στάν πιδράγα χο'ντι
(*éla stán, p<o> vrága, hódi*)
93. τα σε δεζμοιμε : στό σ(ι) λέπ(α) :
(*da se vezmime. Štó s<i> lep<a>...*)

(Jusqu'à quand, mon petit cœur,
nous aimer en cachette,
avec des craintes très grandes,

nous aimer (pendant) des jours ?
Allons, debout, par le diable, viens
que nous nous prenions.
Que tu es belle...)

94. + νόστιχα μη τε ούκραντόχε
(*nósthā [= nóhča] mi le ukradóhe,*)

95. ντένια μη τε προνταντόχε κ(...)
(*dénja mi le prodadóhe, k...,*)

96. ζα ντόανάνυντεσετ φλοριν.
(*za dvaná[v]deset florin.*)

97. ποστελί μοι ποστελάτα κυρ(...)
(*posteli mi postelá-ta, k...,*)

98. πόκρε μένε σο γιοργάνο κ(...)
(*pókri méne so jorgán-o, k...,*)

99. έλα λέγνη πόκρε μένε κ(...)
(*éla légni pókre méne, k...,*)

100. νί τε γγίμπαμ νί τε ντάρκ(...)
(*ni le gibam ni te dárk<am>.*)

(La nuit on t'a volée à moi,
le jour on t'a vendue à moi, m. [ou p.],
pour douze florins.
Fais-moi le lit, mad. [ou put.],
couvre-moi avec la couverture, m. [ou p.],
viens te coucher près de moi, m. [ou p.].
Je ne te touche pas, je ne te serre pas.)

101. γέννημα ζήτο (*žito*, céréales)
σητάρι (σιτάρι, blé, froment)

102. + πησενήτζα (*p[i]šenica*)
σητάρι

103. + ἄρικο (*árz[i]*)
βρίζα (βρούζα, seigle)
104. + πρόσω (*próso*)
κεχροί (κεχρί, millet)
105. + ἔτζημεν (*éč[i]men*)
κριθάρι (orge)
106. + ἔδες (*óves*)
βρόμη (βρόμη, ή, ou βρόμι, τό, avoine)
107. + ζόμπ (*zób*)
τασι (ταγή, ή, ou ταρί, τό, ration, picotin)
108. + κόν (*kón*)
ἄλογο (cheval)
109. + οὔζτα (*úzda*)
σαληδάρι (σαλιδάρι, bride, frein)
110. + κίσκα (*kóska*)
κόκαλο (κόκκαλο, os)
111. + ὀπιασκα (*op[i]áška*)
νορά (νουρά, de οὔρά, queue)
112. + νότζια (*nódzja*)
ποδάρια (pieds)
113. + ζελιάζο (*željázo*)
σήδηρο (σίδηρο, fer)
114. + στρέμπρο (*str. bro*)
ἀσήμη (ἀσήμι, argent)
115. πέπελ (*pépel*)
στάχτη (cendre)
116. θαδί (θαδί, pin sauvage et torche) + μποριν(α) (*borina*)

117. κάστια (= *kástja*, pour *káca*)
κάθει (κάθη, cuve)
118. κλούτζετ (*klúč-et*)
κλιθί (κλειδί, clef)
119. ντόμα (*dóma*) . κούκια (*kúkja*)
σπίτη (σπίτι, [à la] maison) οίκος (maison)
120. κλουτζενίτζα (*klučénica*)
κλειθονία (κλειθωνία, serrure)
121. ζάτβορι βράτατα (*zátvori vrála-la*)
σφάλισε τή θήρα ('σφάλισε τή θύρα, ferme la porte)
122. όγαν (*ógan*)
στία ('στία [έστια], feu, foyer)
123. έγκλένια (*eglénje*), charbons)
κλονή (κλωνί, fétu, brin, rameau)
124. σφιάνκοι (*sfjákni*)
φέζε (éclaire, allume)
125. γκάροκ (<ο>*gárok*)
δαθί (δαδί, torche)
126. γκούρνε (*gúrne*)
τζουκάλη (τζουκάλι, pot de terre, marmite)
127. σέσταρ (*šéstár*)
λαγίνη (λαγίγι, cruche, broc)
128. κοσνήτζα (*košnica*)
καλάθη (καλάθι, corbeille, panier)

129. πανίστα (*pour panica*)
πινάκη (πινάκι, plat)
130. βιάτρο (*vjádrol*)
καρδάρι (vase de bois)
131. κούτελ (*kútel*)
κούτλος (κούτλος, coupe en bois)
132. κορίτο (*korilo*)
καρούτη (ή, ου καρούτι, τό, bassin, auge)
133. κάτσα . κάτζα (*káca, cuve*)
134. λοπάτα (*lopáta*)
φκιάρι (φκυάρι, pelle)
135. ὄντορ (*ódor*)
κρεδάτη (κρεδδάτι, lit)
136. λασνίκι (*lo žnik[i]*)
τζέργα (couverture de laine)
137. πόλστιου (*pólsl[ju]*)
κέντουκλο (couchette en laine pressée, feutre)
138. περνίτζα (*pernica*)
πρόσκέφαλο (προσκέφαλο, oreiller, coussin)
139. ράσμποει (*rázboj, métier à tisser*)
σαήτα (σαήττα, navette de tisserand)
140. δικουλ (*dikul, hoyau*) + βύλα (*vila, fourche*)
141. σλιάμε (*sljáme, poutre faitière*)
σάμε (?)
142. βούρτζα (*vúrcá*)
σκηνή (σκεινί [σχοινί], corde)

143. κοτζήλιστα (*pour koclišta*)
κροκίδια (bourres de laine ou de soie)
144. φούρκα (*fúrka*)
ρόκα (quenouille)
145. βριατένο (*vrjaléno*, fuseau)
νήμα (νήμα, fil)
146. ποδιασμο (*pojjasmo*)
σκουλή (σκουλί, quenouillée)
147. γκρέμπεν (*grében*)
χτένη (χτένι, peigne)
148. γκρεμπένη (*greběni*)
λανάρια (affinoirs)
149. βέλνα (*vólna*)
μαλή (μαλλι, laine)
150. νοζήτζη (*nožici*)
ψαλήδη (ψαλίδι, ciseaux)
151. πλάτνο (*plátno*)
πανή (πανί, toile)
152. κόνεζτιου (*kónec[ju]*)
ράμα (ράμμα, fil)
153. κοπρίνα (*koprina*)
μετάξι (soie)
154. ύγλα (*igla*)
βελόνη (ή, ou βελόνι, τὸ, aiguille)
155. τοτζήλω (*točilo*)
ἀκόνη (ἀκόνι, pierre à aiguiser)
156. μπροίτζο (*brič-o*)
ξουράφη (ξουράφι, rasoir)
157. λάκοτ (*lákot*)
πήχη (aune)

158. γιάσλι (*jásli*)
παχνή (παχνί, crèche, mangeoire)
159. μέτλα (*mělla*)
φακάλη (φακάλι [φουκάλι], balai)
160. στήτζα (*štica*)
σανήδι (σανίδι, planche)
161. βνάτρια (*vnátrja*)
μέσα (dedans)
162. νόστβη (*nóšlvi*)
σκαφήδη (σκαφίδι, pétrin)
163. ρετζήνα (*rečina*, tamis)
πικνάδα (πικνάδα, crible)
164. τζερέπνα (*čerépna*, four de campagne)
165. σφιάστερ (*sfjášter*)
φεγγήτη (φεγγίτη<ς>, lucarne?)
166. μέσι (*měsi*)
ζήμωσε (ζύμωσε, pétris)
167. μπούρκο (*búrgo*)
γλήγορα (vite)
168. ντά γιάμε (*da jáme*)
νὰ φάμε (νὰ φαίμε, mangeons)
169. πότπορ (*pótpor*)
φούρκα (support)

170. πέτα (*péla*)
φτέρνα (*talon*)
171. μοτήκα (*molika*, houe)
τζαπή (*τζαπί, pioche*)
172. τζούρκοβα (*čúrkova*)
ἐκκλησία (*église*)
173. πρό(σ)κούρ. (*proskúr<i>*)
εὐλογίες («*prosphores*»)
174. τεμιανίτζ. (*temjaníc<a>*)
θημιατῶ (*θυμιατό, encensoir*)
175. κάπα (*kápa*)
σκούφια (*coiffe, bonnet*)
176. κόσμοι (*kósmi*)
μαλιά (*μαλλιά, cheveux*)
177. γκλάβα (*gláva*)
κεφάλη (*κεφάλι, tête*)
178. τζέλο (*čélo*, front)
179. βιάζντι (*vjáždí*, sourcils)
180. ἔτζη (*óči*, yeux)
181. ὄκο (*óko*, œil)
182. νός (*nós*, nez)
183. μούρσουλ (*múrsul*, morve)
184. οὔσι (*úši*, oreilles)
185. οὔχο (*úho*, oreille)
186. ούστα (*ústa*, bouche)
187. πλούγκα (*plúnka*, crachat, salive)

188. πλούνει (*plúni*, crache)
189. μπράντα (*bráda*, barbe, menton)
190. γκ[ο]ιούρλο (*gjúrlo*, gorge)
191. ράμο (*rámo*, épaule, haut du bras)
192. ράντζια (*ráncja*, mains, bras)
193. ράγκα (*ránka*, main)
194. γκάρντη (*gárdi*, poitrine)
195. μήσκα (*miška*, biceps, bras)
196. πρίστιου (*prísti[ju]*, doigt)
197. ντλάνα (*dlána*, paume)
198. σέπα (*šépa*)
χερέα (*poignée*)
199. νόχτη (*nóhti*, ongles)
200. μποσότηζη (*bosici*, tétons)
201. μποσότηζα (*bosica*, téton)
202. πολοβήνα (*polovina*, moitié du corps, taille, hanches)
203. γκάς (*gás*, derrière)
204. σάπη (*sápi*, croupe)
205. κούρο (*kúr-o*, le pénis)
206. μάντε (*máde*, testicules)
207. κολιάνο (*koljáno*, genou)
208. σταπάλκι (*stapálki*, empreintes de pas, plantes des pieds)
209. πέντα (*péda*, palme, empan)

210. σιάζεν (*sjážen*, brasse)
211. ποτδέστικα (*podvéska*, jarretière)
212. σφήτα (*sfíla*, drap de vêtement, vêtement)
213. κόζιουχ (*kóžjuh*, pelisse, fourrure)
214. σέγκούνη (*šegúni*, vêtements de dessus)
215. γούνα (*gúna*, manteau de grosse laine)
216. κοσιούλα (*košjúla*, chemise)
217. ρακάβη (*rakávi*)
μανικια (manches)
218. ράκασ (*rákav*, manche)
219. πόας (*póas*, ceinture)
220. γάσνηκ (*gášnik*, cordon de caleçon)
221. πριαδούρσκα (*prjavúrska*, bandage)
222. τζέχλη (*čéhli*, pantoufles)
223. όπήντζη (*opinci*, sandales de cuir)
224. προμενί σε (*promení se*, change-toi, habille-toi)
225. σε προμένιχ (*se proménih*, je me suis changé)
226. σιούρτζε (*sjúrce*)
καρδία (cœur)
227. τζερεάβα (*čerjáva*)
κιλία (κοιλία, ventre)
228. ντρόμποκ (*dróbok*)
σηκοταρέα (συκωταρέα, foie)

229. τομπολίτζα (*lobolica*)
 πουγγή (πουγγί, bourse)
230. βοντενίτζα (*vodenica*)
 μήλος (μύλος, moulin)
231. γκλαντένετζου (pour *kladénec[ju]*)
 βρίση (βρύση, source)
232. βαλεβήτζα (*valevica*)
 μύλος (μύλος, moulin [à foulon])
233. πρόσριάνο (*prosrjano ?*)
234. νίβα (*niva*)
 χωράφι (χωράφι, champ)
235. γκραντίνα (*gradina*)
 κήπος (κήπος, jardin)
236. ζέλιε (*zélje*)
 λάχανα (légumes)
237. πλέτ (*plét*)
 πλοκός (claire, treillis)
238. κόλ (*kól*)
 παλούκι (pieu)
239. ριάζεν (*rjážen, broche*)
 σουγλή (σουγλί [σουβλί], épieu)
240. πόσαντι (*pósadi*)
 φήτευσε (φύτευσε, plante)
241. βόβρι (*vóvri*)
 μπήξε (enfonce)
242. ριάκα (*rjáka*)
 ποτάμη (ποτάμι, rivière)
243. πάτοτ (*pát-ot*)
 δρόμος (route)

244. πλανίνα (*planina*)
βουνή (βουνί, montagne)
245. μπούκι (*búki*)
όξές (όξές, hêtres)
246. βούρχο (*vúrh-o*)
ράχη (crête, sommet)
247. ζένα (*žéna*)
γυναίκα (femme)
248. βτοχήτζα (*vdovica*)
χήρα (veuve)
249. νεδιάστα (*nevjasta*)
νίφη (νύφη [νύμφη], belle-fille, jeune épouse)
250. σάρεζ (pour *stárec*)
γέροντα (vieillard)
251. ντέντο (*dédo*)
παποῦ (παπποῦ, grand-père)
252. σάρα (*stára*)
γερόντισσα (γερόντισσα, vieille femme)
253. ντοῦχουβνίκο (*dúhuvnik-o*)
πνευματικός (père spirituel, confesseur)
254. βλαστέλη (*vlastéli*)
ἄρχοντες (seigneurs)
255. στροίνα (*strina*, femme de l'oncle)
θία (θεία, tante [sœur du père])
256. στόλοτ (*stól-ol*, le siège)
257. ντα σε σούντημε (*da se súdime*)
να κριθοῦμε (να κριθοῦμε, que nous soyons jugés, allons en justice)

258. ρόζντα (*róžda*, progéniture)
259. κουμόδη (*kumóvi*, parrains, compères)
260. πούρδη πρατουτζέντ (*púrvī bralučéd*, cousin germain)
261. φτόρι μπρατουτζέντ (*flóri bralučéd*, cousin issu de germain)
262. τέστα (*léšta*, belle-mère, mère de la femme)
263. τέστ (*lést*, beau-père, père de la femme)
264. μπράκοτ (*brák-ot*, les noces)
265. ντα ράντζαμε (*da rádvame*, réjouissons-nous)
-

266. ντέν (*dén*, jour)
267. ντ<ν>όδη (*dnóvi*, jours)
268. νεντέλα (*nedéla*, semaine)
269. μέσετζου (*mésec[u]*, mois)
270. γκοντίνα (*godina*, année)
-

271. πονεντέλνικ (*ponedélnik*, lundi)
272. φτόρνικ (*flórnik*, mardi)
273. στρέντα (*stréda*, mercredi)
274. τζετθούρτοκ (*čelvúrtok*, jeudi)

275. πέτοκ (*pétok*, vendredi)

276. σάμποντα (*sáboda*, samedi)

277. νέντελα (*nédela*, dimanche)

278. μόρ (*mór<e>*, mer)

279. κόραπ (*kórap* ou *kórab*, bateau)

280. ζέρο (*<e>zéro*, lac)

281. βιάτερ (*vjáter*, vent)

282. μράς (*mrás*, gelée)

283. ρασηπά σε (*rasipá se*, le temps s'est gâté)

284. σιατζήβο (*sjačivo*, outil tranchant)

285. κόσορ (*kósor*, serpe)

286. σούρπ (*súrp*, faucille)

287. κόλα (*kóla*, char)

288. σνόπη (*snópi*, gerbes)

289. σάϊνα (*šájna*, traîneau)

290. γκούμνο (*gúmno*, aire)

291. άρζιάνιε (*aržíanje*, hennissement)

292. βρέστα (*vréšta*, sac)

293. πλεϋνα (*pléona*, pailler, grange)

294. βιάσοι (*vjási*, balances)
 295. μπότητσιουκι (*bóč[ju]ki*, tonneaux)
 296. πφέλη (*pčéli*, abeilles)
 297. σλάμα (*sláma*, paille)
 298. βούρτζηκα (*vúrc[ī]ka*, pot)
 299. μέτ (*mét*, miel)

Il faut ajouter deux autres gloses que l'anonyme a notées dans la marge supérieure du feuillet 130^r :

- τί έμαθε (qu'a-t-il appris ?)
 300. στέε ζούτζηλ (*šlò e zúčil*)
 τί έμαθαν (qu'ont-ils appris ?)
 301. στό σε ζουτζήλε (*šlò se zučile*)

Un Lexique Macédonien du XVIIe siècle.

Institut d'Études Slaves de l'Université de Paris.

Giannelli, Ciro and André Vaillant. 1958.